

Příklady možné konkretizace minimální doporučené úrovně pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření pro využití v IVP předmětu Výtvarná výchova		
Ukázka je zpracována s využitím částí vzdělávacího obsahu výtvarné výchovy školních vzdělávacích programů: Základní a střední škola, Vinohradská 54, Praha 2; Základní škola praktická Rožnov pod radhoštěm; Základní škola Cheb, Kostelní náměstí 14. Ročník: 1. – 3.		
Minimální doporučená úroveň	Školní výstupy	Učivo
VV-3-1-01 až VV-5-1-05p zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu	Využívá základní dovednosti např.: při kresbě, malbě, modelování apod. Organizuje si sám či s dopomocí vlastní práci (přípravu pomůcek, výběr prostředků a jemu odpovídajícího postupu – např.: jiné prostředky a postupy volí při malbě a při kresbě) Pracuje s různými druhy materiálů a pojmenovává jejich vlastnosti Rozvíjí si motoriku při práci s různými prostředky a materiály	Materiál, pomůcky, potřeby a postupy při kresbě, malbě, modelování z různých druhů materiálů (např.: výběr vhodných štětců, míchání barev; různé prostředky a materiály pro kresbu – tužka, pastelky, špejle, fixy, neobvyklé nástroje zanechávající stopu v měkkém materiálu apod.; různé druhy papírů, vytrhávání, lepení, spojování apod.) Soubory různých materiálů, jejich vlastnosti – podobnosti a odlišnosti; manipulace s materiály (např.: různé drobné předměty, různé druhy papíru, látek, plastů), jejich seskupování a kombinování; vytváření celků v ploše i prostoru; překrývání a vrstvení předmětů
VV-3-1-01p rozpoznává, pojmenovává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)	Nalezne ve svém okolí linie, barvy a tvary (prostředí třídy, předmětech denní potřeby apod.) a s dopomocí pojmenuje jejich vlastnosti Roztřídí jednotlivé prvky/předměty/objekty do skupin podle zadání (např.: podle velikosti, tvaru, barev, materiálu apod.) Rozpozná a pojmenuje linie, barvy a tvary ve výsledku	Linie (svislé, vodorovné, šikmé, zakřivené a rovné; různé typy linií podle použitého materiálu (štětce, dřívka, tužek různé tvrdosti apod.) Tvar (velikost, oblost, ostrost, pravidelnost-nepravidelnost; otisk tvaru, změna tvaru otočením, deformací, zmenšením, zvětšením apod.) Barva (např.:základní a podvojně; husté/ řídké; světlé/ tmavé – porovnání a rozlišení na základě vlastní zkušenosti z tvorby a vnímání barev)

	své práce (malbě, kresbě, frotáži, vymodelovaných objektech apod.) i ve výsledcích práce ostatních Vytváří jednoduché vztahy mezi prvky, např. je rytmicky uspořádá, vybere nejmenší a největší prvek apod.	Rytmičné řazení linií a tvarů v ploše a prostoru a záměrné porušení rytmu; rytmické řazení objektů v prostoru a záměrné porušení rytmu
VV-3-1-02p, VV-3-1-04p uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům	Zaznamenává své zrakové a hmatové vjemy; vybere si k tomu prostředky, které má v oblibě (např.: vyjádří měkký povrch předmětu pomocí různých textilií; k záznamu zrakového vjemu využije různých barev apod.) Vyjádří své různé prožitky, pocity, emoce – využije k tomu různé prostředky a jejich kombinace (např.: tempera, fix, tužka, využití fotografie, apod.) O své pocity, emoce a prožitky se podle svého zájmu podělí s ostatními Vyjádří své fantazijní představy a využije k tomu různé prostředky a jejich kombinace O svoji fantazijní představu se podle svého zájmu podělí s ostatními	Výběr a nabídka různorodých podnětů, které jsou zajímavé pro zrakové a hmatové vnímání (např.: světla a stíny, průsvitnost materiálů, barevný a tvarový kontrast; materiály s různými povrchy, různé tvary předmětů a objektů apod.) Podněty pro různé prožitky, pocity a emoce (prožitek konkrétního místa či krajiny; pocity a emoce vyvolané různými situacemi z jeho každodenního života, apod.) Využití různých prostředků pro jejich vyjádření (malba, kresba, modelování apod.) Vlastní fantazijní představy i fantazijní představy inspirované literaturou. Různé příležitosti pro jejich sdělení - prezentace své práce a vyprávění příběhu ostatním. Proměna situace změnou velikostních poměrů objektů/předmětů (např.: malá žirafa před velkým jablkem, velká žehlička a malá holčička apod.)

Příklady možné konkretizace minimální doporučené úrovně pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření pro využití v IVP předmětu Výtvarná výchova Ukázka je zpracována s využitím částí vzdělávacího obsahu výtvarné výchovy školních vzdělávacích programů: Základní a střední škola, Vinohradská 54, Praha 2; Základní škola praktická Rožnov pod radhoštěm; Základní škola Cheb, Kostelní náměstí 14. Ročník: 4. – 5.		
Minimální doporučená úroveň (případně možno kódem)	Školní výstupy	Učivo
VV-5-1-01p až VV-5-1-07p uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr VV-5-1-01p, VV-5-1-02p rozlišuje, porovnává, třídí a pojmenovává linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty – velikost, barevný kontrast), uplatňuje je podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)	Využívá různé prostředky pro kresbu, malbu, modelování, vytváření objektů; rozlišuje jejich vlastnosti Prostředky (kresba, malba, frotáž, koláž, jednoduchá grafické techniky a zkouší je různě kombinovat; pracuje s nimi v ploše i v prostoru Vytváří drobné i rozměrné objekty z přírodních i syntetických materiálů v interiéru i v exteriéru. Rozlišuje různé prostředky a jejich vlastnosti Rozpozná a pojmenuje různé linie, barvy a tvary, které vidí kolem sebe v prostoru, na různých objektech a předmětech denní potřeby – vybere si prostředek (s dopomocí) k jejich grafickému záznamu Rozpozná a pojmenuje linie, barvy a tvary ve výsledku své práce i práce svého spolužáka i na reprodukci vybraného uměleckého díla, Najde alespoň tři příklady linií a tvarů a slovně vyjádří,	Materiál, pomůcky, potřeby a postupy pro plošná a prostorová vyjádření (nabídka různých druhů štětců a prostředků pro grafické záznamy např. pohybu; pro kresbu; a malbu; koláž; grafické postupy)a jejich výběr s dopomocí; Materiály s odlišnými vlastnostmi pro vytváření objektů; Materiály s odlišnými vlastnostmi pro modelování; Nabídka různých kombinací materiálů, prostředků a postupů (např.: do malby pastózní temperou jsou vrývány linie či tvary různými předměty či jejich částmi; využití pro vlepování různých výstřižků, předmětů apod. vždy ve vazbě na tvůrčí zadání) Nabídka jednoduchých grafických programů (případné využití tabletů apod.) Linie (svislé, vodorovné, šikmé, zakřivené a rovné; různé typy linií podle použitého materiálu (štětce, dřívka, tužek různé tvrdosti, apod.) Tvar (velikost, oblost, ostrost, pravidelnost-nepravidelnost; otisk tvaru, změna tvaru otočením, deformací, zmenšením, zvětšením apod.)

	v čem se podobají či se od sebe liší; Roztřídí barvy a tvary do skupin podle zadání, nalezne příklady barevného a tvarového kontrastu – využije jej při své vlastní práci.	Barva (např.:základní a podvojně; husté/ řídké; světlé/ tmavé; barevný kontrast, barevný akcent; odstíny stejné barvy – porovnání a rozlišení na základě vlastní zkušenosti z tvorby a vnímání barev)
VV-5-1-03p, VV-5-1-04p při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie	Zaznamenává své zrakové, sluchové a hmatové vjemy; vybere si prostředky a zkouší různé varianty jejich vyjádření, Vjemy vyjadřuje např.: v ploše, objemem i v prostoru; Prostředky pro záznam různě kombinuje , které má v oblibě (např.: vyjádří měkký povrch předmětu pomocí různých textilií; k záznamu zrakového vjemu využije různých barev apod.) Vyjádří své různé prožitky, pocity, emoce – využije k tomu různé prostředky a jejich kombinace (např.: tempera, fix, tužka, využití fotografie, apod.) O své pocity, emoce a prožitky se podle svého zájmu podělí s ostatními Vyjádří své fantazijní představy a využije k tomu různé prostředky a jejich kombinace O svoji fantazijní představu se podle svého zájmu podělí s ostatními Předměty uspořádá tak, aby vyjadřovali nějakou situaci, kterou prožil nebo kterou si představuje.	Nabídka široké škály smyslových podnětů a jejich obrazné vyjádření (např.: grafický záznam vzrůstající síly zvuku, záznam rytmu, záznam hmatových vjemů z různých povrchů – výrazně kontrastních apod.) Záznam vjemů z pobytu v různém prostředí a prostoru, v přírodě Podněty pro různé prožitky, pocity a emoce (prožitek, místa, krajiny, hudby, pohybu, vizuálních podnětů)pocity a emoce vyvolané různým prostředím, situacemi, událostmi apod.) Využití různých prostředků pro jejich vyjádření (malba, kresba, modelování, kombinovaná technika apod.) Vlastní zkušenosti, situace události, vlastní fantazijní představy i fantazijní představy inspirované literaturou, vyprávěním Různorodé předměty s odlišnou historií a různými vlastnostmi (využití společně utvářených sbírek předmětů, oblíbených předmětů, nalezených předmětů, různých přírodnin, hraček, věcí denní potřeby apod.) Seskupení předmětů pro vyjádření různých situací a událostí – využití vlastní zkušenosti, vyprávění, fantazijní představy vlastní i z vyprávění, pohádek, apod. (např.: radostné setkání, oslava, dračí sněm; jak houby tančily a apod.)

	Vytváří objekty inspirované svými fantazijskými představami vrstevním různými materiály i nezvyklých kombinací	
VV-5-1-06p vyjádří (slovně, mimoslovně, graficky) pocit z vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla	Využívá různé možnosti pro vyjádření pocitu z vlastní práce Zajímá se o práci ostatních, vnímá ji a nalézá to, co jej zaujalo – hledá způsob, jak to sdělit ostatním Vnímá různé druhy uměleckých děl a sdělí ostatním to, co jej na nich zaujalo, překvapilo, co by si chtěl vyzkoušet (např.: může zaujmout výrazný barevný kontrast, nezvyklost tvarů a barev; ale také zajímavý námět, téma apod.) Slovně (s podporou ostatních a s dopomocí učitele) se snaží vyjádřit to, co objevil, k čemu dospěl – naslouchá ostatním a reaguje na sdělení ostatních Položí jednoduchou otázku a pokusí se na otázku (s podporou a pomocí ostatních) zformulovat odpověď	Různé příležitosti pro sdělení pocitů, postřehů, ale např.: i obav, nerozhodnosti při vlastní práci – v jejím průběhu i z jejího výsledku Prostředky pro sdělení pocitů – pohyb, gesta, zvuky, slovní vyjádření, grafické vyjádření Slovní sdělení, sdělení asociace, které v něm jiné dílo vyvolalo Název obrazu („jak bych nazval obraz, kdybych jej měl vystavit v galerii) Jednoduchá slovní spojení či krátký text k popisu obrazu/objektu; jednoduchá myšlenková mapa

Komentář: výstupy VV a tedy i výstupy minimální doporučené úrovně dosahuje žák prostřednictvím tvůrčích činností – rozvíjení smyslové citlivosti, uplatňování subjektivity a ověřování komunikačních prostředků. Tyto činnosti jsou vzájemně provázány a probíhají v rovině vnímání, tvorby a interpretace. Ukázka osnov rozpracovává vzdělávací obsah (školní výstupy a učivo) pro 1. období (1. – 3. ročník) a pro 2. období (4. a 5. třída). Školní výstupy jsou v ukázce zpracovány tak, že konkretizují na úrovni školy každý výstup minimální doporučené úrovně zvlášť. Je však důležité mít na paměti, že tyto školní výstupy (přestože akcentují jednu z rovin) lze vždy nahlížet více či méně z pohledu vnímání, tvorby a interpretace – všechny tyto roviny jsou zpravidla přítomny současně, jen je možné některou z nich záměrně zdůraznit.

Forma zpracování do delších časových úseků je pro výtvarnou výchovu často nezbytná, má-li na jedné straně podpořit tvůrčí přístup učitelů k výuce, a na straně druhé v co nejširší míře zohlednit a podporovat rozvoj tvůrčích schopností každého žáka a jeho individualitu vizuálního vyjadřování. Je nezbytné, aby měl žák vždy možnost si vybrat z nabídky různých prostředků (mohl si vybrat, zda chce malovat, kreslit, modelovat, či pracovat s objekty a to jak v ploše, tak prostoru) mohl si sám či s dopomocí objevovat jejich vlastnosti a možnosti, mohl je různě kombinovat. Je důležité, aby si mohl sám mohl vynalézat a zkoušet i postupy, které nebude na základě svého rozhodnutí následně dále užívat. Neméně je důležité, aby bylo respektováno jeho pracovní tempo, jeho schopnosti a zájmy, jeho zaujetí určitým tématem, námětem, postupem technologií apod.

Učitel může volit rovněž formu zpracování osnov do jednotlivých ročníků, či kombinaci zpracování do ročníků i delších časových úseků. (např.: osnovy pro 1. roč., 2 - 3. roč., 4. – 5. roč. apod.). Zvolená forma zpracování osnov by neměla nikdy být samoučelná, ale měla by vycházet z učitelova pojetí výuky a vyhovovat jeho stylu tvůrčí práce. O to více je pak potřeba promyšleně a citlivě přistupovat k hodnocení žáka – vždy je důležité pomáhat žákovi objevit jeho vlastní pokrok – významnou roli může hrát osobní portfólio žáka.

Je rovněž pak učiteli (po domluvě s vedením školy), zda si bude na základě učebních osnov zpracovávat podrobnější obsahové/tematické plány, či si bude vést záznamy reflektující obsah/ případně i průběh realizovaných jednotlivých vyučovacích hodin, či bloků, cyklu lekcí, projektů apod.